

2010. október 25. - **A taxisblokádtudatosította, a kormány és a fuvarozók közötti tárgyalások sikeres lezárásában nagy szerepe volt a Lezsák Sándor által szervezett kormánypárti tüntetésnek is.**

Az Országgyűlés mostani alelnöke akkor „csupán” a vezető kormánypárt, az MDF elnökségi tagja volt, nem vállalt kormányzati szerepet, és képviselőiséget sem. Lezsák Sándor, a Nemzeti Fórum elnöke néhány személyes élményét is megosztotta velünk. – Elnök úr, a taxisblokádtudatosította közvetlen kiváltó oka egy furcsán bejelentett kormánydöntés volt az üzemanyagárak jelentős emeléséről. Az MDF elnöksége tudott erről a döntésről?

– Nem tudtunk erről a kormánydöntésről, hogy ilyen mértékben emelik az árakat, én is az elnökségi ülésen szembesültem ezzel október 25-én délután. A Bem térre is érkeztek a hírek, s mi sem nagyon értettük, mi történik: visszavonják vagy sem az áremelést. Erre az elnökségi ülésre jött be egy taxis barátom a székházba – annak idején nagyon sok taxis segített a Hősök terén rendezett tüntetés biztosításában –, s kérte, hogy menjek ki. Elmondta, hogy a taxisok le akarják zárni az utakat, hidakat. Már akkor látszott, hogy van egyfajta tudatosság a szervezésben. Nyilván voltak olyan erők, amelyek abban a pillanatban felismerték a helyzetet, hogy ez egy olyan ellenállás lehet, ami kormánybuktatáshoz vezethet. Az elnökségen belül nem vették eleinte komolyan a tiltakozást, nem is nagyon voltunk ehhez hozzászokva, de én, aki szerveztem tömegtüntetéseket 1988–89-ben, annyira megismertem a tüntetések természetrajzát, hogy felismertem, itt profi szervezők is állnak a háttérben. Azt viszont én sem gondoltam, hogy ilyen gyorsan blokkolni fogják a várost, lassúbb kifejletre gondoltam. S nem bíztam abban, hogy itt gyors megoldás lesz, mert tudtam, hogy Antall miniszterelnök úr beteg, s ezért gyors és határozott döntések nem szülehetnek. Az is érzékelhető volt, hogy az illegő-billegő koalíciós kormányzat nagyon vékony jégen áll, amely bármikor beszakadhat alatta.

– Az MDF elnöksége hogyan reagált a taxisblokádra? Milyen tanácsokat adtak a kormánynak, a tárgyalóknak?

– A cselekvést ekkor lényegében átvette a frakció, az elnökség tagjai várták, hogy mit lép majd a kormány s a miniszterelnök úr. Az elnökségnek nem volt semmilyen intézkedési jogköre természetesen. Mivel én nem voltam parlamenti képviselő sem, egyetlen cselekvési terem az MDF-központ volt. Az elnökségi ülés után lényegében kiürült a székház, én is elindultam hazafelé Lakitelekre. Kecskemétre már nem tudtam bemenni, úgyhogy dűlőutakon jutottam haza. Másnap, péntek reggel jöttek a hírek, tájékoztam, mi alakul, formálódik Pesten. Megpróbáltam visszajönni Budapestre, de nem sikerült, minden út el volt már zárva, így hazaindultam.

Amikor hazaértem, éppen jött a helyi rendőr. Elég bohókásan és zavartan mondta, hogy a belügyminiszter – „nem is tudom, hogy elvtárs vagy úr” – üzeni, hogy sürgősen hívjam vissza. Az egyik kollégámtól sikerült aztán felhívni Horváth Balázst, aki azért keresett, mert – mint mondta – az MDF elnöke, Antall József kórházban van, ezért én lennék az, akinek lenne dolga az elnökségben ebben a helyzetben. Mondtam, nem tudok feljutni, megpróbáltam, de nem sikerült. Leküld értem egy helikoptert – felelte. A sportpályát beszéltük meg leszállóhelyként, s amikor elindultam, már többen ott voltak a pályánál, valahogy híre mehetett a dolognak, nem tudom, hogyan. Valaki odajött, s azt mondta, ő úgy hallotta, engem le fognak tartóztatni, úgyhogy ne menjek én sehova, ne bízzak meg senkiben. Megjött a helikopter, elindultunk. A levegőből nagyon jól lehetett látni, hol zárták el az utakat, hidakat a blokádlók. Végül a Mosoni

úti rendőrlaktanya udvarán szálltunk le, ahonnan egy motoros rendőr vitt át az Árpád hídon a Bem térre. Éjszaka aztán át akartam menni a Margit hídon Pestre egyrészt édesanyámat meglátogatni, másrészt pedig meg szerettem volna nézni, mi van a városban. Többen voltak az utcákon, mint megszokott volt, s történt egy érdekes dolog. Mellém lépett két férfi, látásból mintha ismertem volna őket, s azt mondták, ne mászkáljak én egyedül, nehogy valami baj legyen. Mert itt nagyon nagy indulatok vannak – mondták, s vissza is kísérték a Bem térre. Ebből is éreztem, hogy itt valami gond van, erő van jelen az utcán, szervezett erő, amely egyre jobban szervezi is önmagát.

– A kormány és a taxisok végül is tárgyaltak, a pártok különbözőképpen reagáltak. Ön pedig tüntetést szervezett. Miért?

– Éjszaka a hídon, mint említettem, azt láttam, hogy erő van jelen, amellyel szemben csak erővel lehet fellépni. De milyen erővel? Hadsereg, rendőrség? Mindkettő kockázatos lett volna. Tartottunk a provokációtól is. Hogy a tisztességes, becsületes rendőrök, katonák közé provokátorok szivárognak be, akik esetleg olyat tesznek, ami akár polgárháborús eseményekhez is vezethetnek. De akkor milyen erőt? A tüntetés ötlete végül is szinte véletlenül jött elő. Hajnalban a Bem téren szólt a portás, hogy telefonon keresnek. Egy női hang szólalt meg, felháborodva beszélt, hogy mit csinálunk mi itt az MDF-ben, miért nem teszünk semmit a taxisblokádtal szemben? S ez annyira rosszul esett, hogy visszavágtam: és maga mit csinál? Míg mások szervezkednek, addig maga telefonálgat... Kérdezi, mit szervezkednek. Mondom, tüntetés lesz délután, azt szervezik. Akkor találtam ki persze, de aztán valóban elkezdtek nagyon tudatosan szervezni a tüntetést.

– Merész ötlet volt, hiszen a hírek arról szóltak, hogy az emberek többsége a taxisokkal van. A blokádotokra teát és ételt vivő néniket mutogattak a televízióban...

– A szervezés közben nagyon sok emberrel találkoztam, akik eleinte támogatták a taxisok tiltakozását, de aztán elbizonytalanodtak. A blokádotokon megjelentek olyan alakok is, akikkel már nem szívesen vállaltak szolidaritást. Sokan mondták, hogy reggel még másképp gondolták, de rájöttek, hogy az ő helyük a mi oldalunkon van. Végül is megnyertünk egy választást, azért az önkormányzatokba is sok helyen bejutottunk, tehát sok embernek érdeke volt, hogy helyreálljon a rend, s persze hogy szembenézzünk azzal is, mi az, amit másképp kellene a kormánynak csinálni.

– Úgy tudni, a frakció nagyon határozottan ellenezte az ellendemonstrációt.

– Szó sem lehet róla – üzenték. Küldöttség is jött tőlük a Bem térre, s telefonokat is kaptam a frakciótól, hogy megtiltanak minden ilyesfajta szervezkedést. De gondoltam, nekem nem tudnak megtiltani semmit, nem vagyok frakciótag. A frakció attól félt, hogy az ellentüntetés esetleg összecsapásokba torkollhat.

– S Ön nem félt ettől?

– Én is tartottam tőle, ugyanakkor sikerült egy olyan kört is bevonni a szervezésbe, akikben bíztam, hogy le tudjuk majd szerelni az ilyen indulatokat. Ha mi nem provokálunk, akkor nem lehet baj – gondoltam.

– A második tüntetésen már több tízezer ember vett részt. A tárgyalásoknak helyet adó „spenótház” elé akartak vonulni, de aztán mégis nagy kerülővel, a Margit hídon át Budára, majd a Lánchídon vissza jutottak el oda. Mi szükség volt erre?

A Margit híd jelképes hely volt. A képviselői irodaház szomszédságában nagyon erős blokádtalakult ki. Úgy éreztem, át kell mennünk a hídon éppen a szimbolikus jelentése miatt. Mielőtt a hídra rákanyarodtunk, elém jöttek a rendőrök, s azt kérték, hogy ne menjünk fel a hídra, mert annak beláthatatlan következményei lehetnek. Biztos információik vannak arról, hogy a

blokádosok szervezkednek, vasrudakkal várnak bennünket. Én vállaltam a felelősséget, hogy mégis átmegyünk. Abban is bíztam, hogy nagyon sokan voltunk, s ez a hatalmas tömeg talán kedvét veszi mindenkinek, hogy provokáljon. Aztán a hídra érve egy pillanatig farkasszemet néztünk a taxisokkal, akik nem akarták a hatalmas tömeget átengedni. Hirtelen ötlettől vezérelve Gyarmati Dezsővel elkezdtem énekelteni a Himnusz. Isten, áldd meg a magyart! Ennek hatására aztán megnyitották nekünk a blokádot. A Himnusz eléneklése talán a blokádban részt vevőknek is adott egy olyan lehetőséget, hogy felemelt fejjel meneküljenek a helyzetből. Hiszen több tízezer ember állt szembe a nyolcvan-száz taxissal. Így aztán minden baj nélkül értünk vissza Pestre, a spenótházhoz. Itt ugyan majdnem történt egy provokáció, de aztán Gyarmati Dezsőnek és Csengey Dénesnek sikerült megoldani a helyzetet.

Vicces helyzetek is adódtak persze. Amikor odaérkeztünk, bementem a spenótházba, majd kijövet beültem egy rendőrautóba. Ez akkor olyan természetesnek tűnt számomra, de a rendőrök is természetesnek vették, hogy elvisznek a Parlamentbe. S közben a járőrkocsi rádióján megszólalt valaki: „A Lezsák hol van? Láta valaki?” Pintér Sándor volt, aki akkor Pest megyei főkapitány-helyettes volt, „Itt ül a kocsi” – válaszolták a rendőrök. „Viszitek, vagy magától ült be?” – kérdezte Pintér. „Magától” – felelték a rendőrök. „Akkor rendben van” – sóhajtott fel a mostani belügyminiszter.

– A visszaemlékezések szerint ez a tüntetés nagyban hozzájárult aztán a megegyezéshez. A frakció vagy a kormány ennek fényében utólag legalább igazat adott Önnek?

– A frakcióban és a kormányban is aztán elég mély hallgatás övezte a tüntetést, talán egyedül Boross Péter mondta, hogy kockázatos volt, de nekem lett igazam. Elég keserűen éltem ezt meg akkor, úgy láttam, nagy baj van. Bennem akkor vált tudatossá az, hogy itt, a fővárosban az a budapesti értelmiségi erő, amiről én álmodoztam annak idején Lakiteleken, az nincs sehol. Az MDF elnökségében nagyszerű emberek ültek, de mégis hiányzott valami. Ahogy Csoóri Sándor fogalmazott: külön-külön még vagyunk valakik, de együtt nem sokat érünk. A taxisblokádtette világossá számomra, hogy újra kell kezdeni mindent, hogy iskolára van szükség, ahol képezhetjük a politikusokat, értelmiségieket. Így jött létre a Lakiteleki Népfőiskola aztán, ebből a gondolatból. **Néző László**